

Izglītības un zinātnes
ministrija

Atbalsts skolēniem ar neiegūtu pamatizglītību –

“Izlīdzinošais gads”

IZM_gov_lv

Izglitibas.ministrija

24.02.2025.

Risināmā problēma -

Sniegt skolēniem otro iespēju un palīdzētu viņiem pārvarēt iepriekšējās neveiksmes mācībās

Fakti :

- 2023. gadā 6,8 % pamatskolu beigušo jaunieši un 36,9 % vidusskolas beigušo neturpina tālāku izglītības ieguvu.
- 2022./2023. mācību gadā 9. klases centralizētos eksāmenus (turpmāk – CE) (vienu vai vairākus) nenokārtoja 881 izglītojamais

Iniciatīvas mērķis

Rezultāts	KPI
1. Nodrošināt skolēniem otru iespēju iegūt pamatzglītības apliecību	Par vismaz 30% samazinājies izglītojamo skaits, kas nenokārto pamatzglītības centralizētos eksāmenus
2. Palīdzēt skolēniem uzlabot zināšanas un prasmes galvenajos priekšmetos	Vismaz 5 profesionālās pamatzglītības un vismaz 5 profesionālās vidējās izglītības programmas

3. Attīstīt skolēnu pašapziņu, motivāciju un spējas turpināt izglītību vai uzsākt profesionālo karjeru.

4. Apgūt stresa pārvarēšanas stratēģijas.

- **29.11.2024.** tikšanās ar Izglītības pārvaldēm
 - Agrīnāk identificēt skolēnus, kuriem nepieciešams atbalsts, un nodrošināt nepieciešamo palīdzību.
 - Nodrošināt motivācijas programmas pieeju un pieredzes apmaiņu.
 - Stiprināt mentoru atbalsta sistēmu skolās.
 - Ieviest iespēju veidot mazo klašu komplektus, īpaši reģionos.
 - Pievērst uzmanību konkrētu skolu situācijai un vajadzībām
 - Rast iespēju vieglākai pārejai uz arodizglītību
- **29.12.2024.** LDDK, LPS
 - Attīstīt darba vidē balstītas mācības kā potenciālu skolēnu atgriešanās iespēju.
 - Ieviest sistemātiskus risinājumus skolēnu snieguma monitorēšanai, piemēram, 6. klases pārbaudes darbus ar analīzi un sekām.
 - Piedāvāt atkārtotu eksāmenu iespēju vasaras beigās, lai dotu otro iespēju skolēniem.
 - Ļaut iestāties profesionālās izglītības skolās, ar nosacījumu, ka 1. gada laikā tiek nokārtoti nenokārtotie eksāmeni.
 - Pārskatīt sasniedzamo rezultātu līmeņus, samazinot pārmērīgu slodzi.
 - Palielināt stundu skaitu, lai nodrošinātu kvalitatīvu satura apguvi.

Jautājumi, kas jāņem vērā (un jāatrisina), lai nodrošinātu "otrās iespējas" centralizētos eksāmenus (CE) :

1. Jāsagatavo vēl viens katra 9.klases eksāmena (matemātika, latviešu valoda, angļu valoda) variants papildus diviem variantiem, tātad kopā būtu uz 2026.gadu jāpasagatavo trīs katra eksāmena varianti (pamattermiņa eksāmena variants, papildtermiņa eksāmena variants un "otrās iespējas" eksāmena variants); visiem variantiem jābūt līdzvērtīgai grūtības pakāpei. 2025./2026.mācību gada eksāmenu satura izstrāde šobrīd tiek uzsākta un vēl ir iespējams eksāmenu izstrādes darba grupām dot uzdevumu veidot vēl vienu (trešo) katra eksāmena variantu, taču tad jāmaina izstrādes laiks, jāveic plašāka darba aprobācija un nepieciešamas būtiskākas investīcijas, lai paspētu to izdarīt.
2. Jāvienojas, kurā vietā "otrās iespējas" CE varētu notikt? Ņemot vērā 2024.gada 9.klases CE 15% kopvērtējuma sliekšni nerasniegušo eksāmenu darbu skaitu - 2298 (faktiski 2025.gada nenokārtojušo prognoze) un 20% sliekšni nerasniegušo eksāmenu darbu skaitu - 4034 (faktiski 2026.gada nenokārtojušo prognoze), "otrās iespējas" CE būtu rīkjami kā apvienotie CE katrā pašvaldībā. Jāpiesaista eksāmenu vadītāji, novērotāji, skolas administrācija, pašvaldības personāls, jānodrošina satiksme.
 - Kad notiks "otrās iespējas" CE? Ja līdzīgi kā šogad (9. klases CE rezultāti tiek izziņoti 25.jūnijā), mēneša laikā var iesniegt apelāciju, labākajā gadījumā 25.jūlijā tiek paziņots apelācijas lēmums, tad "otrās iespējas" CE varētu notikt augusta pirmajā - otrajā nedēļā. Protams, atklāts paliek jautājums: Vai tiešām skolēns dažu nedēļu laikā apgūs matemātiku, latviešu valodu vai svešvalodu, ja viņam tas nebija izdevies 9 gadu laikā?
 - Vai iespēju augustā uzlabot CE rezultātu nepieprasīs arī tie 9.klases skolēni (skolēnu vecāki), kuru eksāmenu rezultāts pārsniedz noteikto minimālo vērtējuma sliekšni, taču ir par zemu, lai izturētu konkursu uzņemšanai, piemēram, Rīgas valsts ģimnāzijās? Un vēl būtu jāvērtē, kā "otrās iespējas" CE koncepts sader ar aktuālo pieeju skolēnu snieguma summatīvajā vērtēšanā, kur iespējas uzlabot vērtējumu tiek minimizētas?
3. Provizoriskās izmaksas 2026.gadam 81 076 EUR, tajā skaitā "otrās iespējas" CE satura izstrāde 9000 EUR (3 CE x 3000 EUR); tehniskās izmaksas (pasta pakalpojumi, eksāmenu darbu skenēšana, verificēšana, VPS funkcionalitātes pielāgošana) 10 000 EUR; vērtēšana 56 476 EUR (4034 darbi x 14 EUR); apelāciju vērtēšana 5600 EUR (400 darbi x 14 EUR).
4. Ja būs vienošanās par 2., 3., 4.punktā minēto un būs zināms finansējuma avots 5.punktā minētajām izmaksām, tad ir jāpasagatavo un jāaskaņo attiecīgi grozījumi MK noteikumos Nr.398 "Noteikumi par centralizēto eksāmenu saturu un norises kārtību", jāiestrādā punkts MK noteikumos par Valsts pārbaudes darbu norises laikiem.
5. Cilvēkresursi - jau šobrīd problemātiski atrast skolotājus, kuri būtu gatavi izstrādāt valsts pārbaudes darbus, vērtētājus. Valsts izglītības attīstības aģentūras speciālistiem ir uzkrātas neizmantotas atvaļinājumu dienas. Augusta divas nedēļas ir faktiski vienīgais laiks, kad to var izmantot. Ja apelāciju skaits pieaugs, paaugstinot eksāmena sliekšni, speciālisti būs izdeguši un zaudēs darba kvalitāti.

PIL grozījumi, lai radītu iespēju daļai skolēnu (kas nav nokārtojuši 1 CE) iet nevis 2.gadu atkārtoti, bet **turpināt profesionālajā izglītībā**

RESURSI INDIVIDUĀLAJAM IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS APGUVES PLĀNAM (NO SKOLA-KOPIENA PROJEKTA)

Konsultatīvais atbalsts (PKK vai atbalsta personāls)	2-3h nedēļā
--	-------------

Priekšmetu skolotājs	2-3h nedēļā
----------------------	-------------

mentora atbalsts	20h mēnesī
------------------	------------

Līdz
2025.gada
aprīlim

Nostiprinam regulējumu,
nosakot pienākumu **skolām**
veidot individuālos izglītības
programmas apguves plānus.
MK nr.11. papildinām ar 26.¹
punktu.

No
2025./2026
.m.g.

Skolām ir pienākums veidot
individuālos izglītības
programmas apguves plānus,
kam **tiek doti papildus resursi**
no projekta Skola-Kopiena

Līdz
2025.gada
maijam

Cilvēkresursu atbalsts -
centralizēti sagatavoti
200 mentori Skola-
kopiena projekta
ietvaros

2026.gada
janvāris

Līdz
2026.gada
aprīlim

- **Tiek izstrādāta «Motivācijas programma»,** balstoties uz 2025./2026.m.g. pilota individuālo plānu datiem un pieredzi.
- Tiek **vērtēta un izstrādāta ieviešanas kārtībā, kā palielināt profesionālās izglītības iestāžu kapacitāti** un iespējas

Izglītības un zinātnes
ministrija

PALDIES

IZM_gov_lv

Izglitibas.ministrija

